

Immunotherapie met inhalatie-allergenen

Inleiding

U reageert allergisch op stuifmeel, huisstofmijt en/of huidschilfers van katten. Deze stoffen die in de lucht voorkomen, heten inhalatieallergenen. In deze brochure leest u wat immunotherapie inhoudt en wat u van de behandeling kunt verwachten.

Immunotherapie

Algemene informatie

Immunotherapie wordt ook wel 'desensibiliseren' of 'specifieke allergievaccinatie' genoemd. De behandeling is geschikt voor mensen met ernstige allergische klachten bij wie medicijnen niet of onvoldoende werken en die voor niet veel verschillende allergenen (= stoffen die de allergie veroorzaken) gevoelig zijn. De behandeling bestaat uit injecties met een extract van het allergeen waarvoor u allergisch bent. Het doel van deze behandeling is het afweersysteem tolerant(er) te maken voor dit allergeen, zodat u minder allergisch reageert bij contact met het allergeen. Deze tolerantie blijft in principe ook bestaan als de behandeling gestopt wordt.

Behandeling

De behandeling start in een bepaalde tijd van het jaar en is afhankelijk van het allergeen waar u gevoelig voor bent.

- **Huisstofmijt:** de meeste huisstofmijten zijn er in het najaar. Daarom start de immunotherapie voor huisstofmijt bij voorkeur in het voorjaar.
- **Stuifmeel:** in Nederland komen meerdere soorten stuifmeel voor, de belangrijkste zijn die van bomen en grassen.
 - *Bomen:* bloeien van februari t/m mei, de behandeling kan starten vanaf juni.
 - *Grassen:* bloeien van mei t/m september, de behandeling kan starten vanaf oktober.
- **Katten:** de allergie voor katten staat los van de seizoenen. De therapie kan het hele jaar door starten.

De totale behandeling duurt ruim drie tot vijf jaar en bestaat uit twee fasen, namelijk de instelfase en de onderhoudsfase.

De instelfase duurt zes tot elf weken, gevolgd door de onderhoudsfase.

Instelfase

De duur van de instelfase is afhankelijk van het allergeen en van de bijwerkingen die kunnen ontstaan.

Bij een allergie voor grassen wordt altijd gewerkt volgens de langere instelfase omdat we met een korte instelfase te veel bijwerkingen zien (minimaal elf weken). Bij de andere allergenen wordt de snellere instelfase gevolgd, tenzij er veel bijwerkingen ontstaan (duur minimaal zes weken).

De instelfase vindt altijd in het UMCG plaats.

- **Week 1:** u komt een dagdeel. U krijgt drie injecties per inhalatieallergeen, in oplopende concentratie. De tijd tussen de injecties is 30 minuten. Na de laatste injectie moet u nog 60 minuten wachten. Als u dan geen klachten heeft, mag u naar huis.
- **Week 2 t/m 6:** u komt wekelijks. U krijgt twee injecties per inhalatieallergeen, de concentraties worden opgehoogd tot de onderhoudsdosering is bereikt. De tijd tussen de injecties is 30 minuten, na de laatste injectie moet u nog 60 minuten wachten. Als u dan geen klachten heeft, mag u naar huis. NB: bij bijwerkingen kan de instelfase langer dan zes weken duren.

of

- **Week 2 t/m 11:** u komt wekelijks. U krijgt per bezoek één injectie per inhalatieallergeen, de concentratie wordt wekelijks opgehoogd tot de onderhoudsdosering is bereikt. Na de injectie moet u 30 minuten wachten. Als u dan geen klachten heeft, mag u naar huis. NB: bij bijwerkingen kan de instelfase langer dan elf weken duren. Hierna volgt de onderhoudsfase

Onderhoudsfase

In deze fase is de hoogste concentratie van het allergeen bereikt.

- In deze fase komt u één keer per vier weken.
- U krijgt de onderhoudsdosering toegediend. Na de injectie wacht u nog 30 minuten, als u dan geen klachten heeft, mag u naar huis.
- De onderhoudsfase kan in totaal ongeveer drie tot vijf jaar duren.
- Als blijkt dat u geen bijwerkingen van de injecties heeft wordt uw huisarts gevraagd de behandeling over te nemen.

Aandachtspunten

- Het is belangrijk dat u zich fit voelt op de dag van de injecties. Bij koorts zal de injectie uitgesteld worden.
- Op de dag van de injectie dient u minimaal 30 min. vóór de injectie een antihistaminicum (bijv. Levocetirizine, Fexofenadine) in te nemen.
- Na de injectie (s) wordt (zwaar) lichamelijke inspanning (bijv. sporten) of saunabezoek afgeraden.

Mogelijke bijwerkingen van de immunotherapie

- Plaatselijke zwelling, roodheid en/of warmte van de huid op de plaats van de injectie, vooral aan het begin van de behandeling.
- Niet helemaal lekker voelen op de dag van de injectie (te vergelijken met een griepig gevoel). Deze klachten verdwijnen meestal in de loop van de behandeling en zijn bijna nooit een reden de behandeling te stoppen of te vertragen.
- Bij ongeveer 10% van de mensen kan een algemene reactie het gevolg zijn van de injectie. Dit is meestal een milde reactie zoals jeuk en/of galbulten. Minder vaak komen ernstigere reacties voor met benauwdheid en incidenteel komt een anafylactische shock voor. Deze algemene reacties treden bijna altijd binnen 30 minuten op. Dit is dan ook de reden dat u na

elke injectie een half uur ter observatie moet blijven. In zeldzame gevallen kan een reactie ook later optreden, bijvoorbeeld als u alweer thuis bent. U dient dan onmiddellijk contact op te nemen met uw huisarts, de huisartsenpost of het ziekenhuis.

- Tijdens de behandeling kan allergisch eczeem (tijdelijk) verergeren.

Het doseringsschema kan worden aangepast als er bijwerkingen zijn opgetreden. Hierdoor kan de behandeling langer duren maar meestal wel worden afgemaakt. In zeldzame gevallen is het het beste de behandeling (altijd in overleg met u) te stoppen.

Immunotherapie en zwangerschap

Instelfase: tijdens de instelfase is de kans op een allergische reactie na een injectie het grootst. U mag in deze periode dan ook niet zwanger zijn of worden.

Onderhoudsfase: als de onderhoudsfase is bereikt en probleemloos verloopt, is een zwangerschap geen probleem. De injecties zijn niet schadelijk voor de ongeboren baby.

Voordelen van immunotherapie

Als de therapie aanslaat, verminderen uw klachten en kunt u minder medicijnen gebruiken. Dit geldt vaak voor lange tijd. Of dit ook bij u het geval zal zijn, is vooraf niet te voorspellen. Sommige mensen geven aan dat de klachten weer toenemen nadat de immunotherapie gestopt is.

In het algemeen werkt bij een derde van de patiënten de behandeling zo goed dat de medicijnen (zo goed als) gestopt kunnen worden. Bij een derde van de patiënten slaat de behandeling zodanig goed aan dat de medicijnen verminderd kunnen worden en bij een derde van de patiënten slaat de behandeling niet aan. Aan de hand van de aard van de klachten en de tijd van het jaar waarin u klachten heeft, maakt de allergoloog een inschatting over het effect van de behandeling in uw geval.

Immunotherapie is vooral effectief als het gaat om allergische klachten van de bovenste luchtwegen (ogen, neus en keel). Ook kan immunotherapie worden ingezet bij allergische longklachten, hoewel het effect dan minder groot kan zijn. De mate van effectiviteit van de immunotherapie neemt toe naarmate u voor minder allergenen allergisch bent.

Als u gestart bent met de behandeling evalueert de allergoloog of de Physician Assistant minimaal één keer per jaar het effect van de behandeling op uw klachten om te bepalen of de therapie bij u aanslaat en of het zinvol is om met de behandeling door te gaan.

De keuze voor immunotherapie

Vóór u kiest om wel of geen immunotherapie te ondergaan is het belangrijk dat u een aantal zaken in overweging neemt.

Immunotherapie is een langdurige behandeling. Het is goed om u van te voren af te vragen of u in staat bent eerst wekelijks, later maandelijks, naar het UMCG (later indien mogelijk naar de huisarts) te komen voor een injectie.

Als u opziet tegen de tijdsbelasting, maar ook als u opziet tegen de injecties, of het moeilijk vindt om u aan vaste afspraken te houden, raden we af om aan de immunotherapie te beginnen.

Verder kan immunotherapie een negatieve invloed hebben op het beloop van sommige bijkomende ziekten. Zo kan bijvoorbeeld een bestaand astma verergeren. Daarom is het zeer belangrijk dat u uw medicatie trouw blijft doorgebruiken. De arts zal aangeven wat voor u de beste behandeling is. Als u

gedurende de behandeling te maken krijgt met een ernstig atopisch eczeem of met een ernstig en/of instabiel astma, kan dit mogelijk betekenen dat u met de immunotherapie moet stoppen.

Tenslotte betekent de keuze voor immunotherapie bij kattenallergie dat u geen kat als huisdier kunt houden.

Veel gestelde vragen

Ik krijg meer klachten in het pollenseizoen, kan ik dan een injectie krijgen?

Bij ernstige klachten kan het aan te raden zijn om de dosering te verlagen gedurende het pollenseizoen, de frequentie van de injecties blijven één keer per vier weken. Na het pollenseizoen zal de dosis weer wekelijks verhoogd worden totdat de onderhoudsdosering bereikt is.

Het is wel belangrijk dat u tijdens het pollenseizoen de eerder voorgeschreven medicatie dagelijks blijft doorgebruiken.

Hoe moet het met immunotherapie als ik op vakantie ga?

Als u weet wanneer u op vakantie gaat kunt u in overleg met het functiecentrum of met uw huisarts (als de huisarts de behandeling heeft overgenomen) de injectie vlak vóór uw vakantie plannen. Het is geen probleem de injectie iets eerder te krijgen mocht dit het geval zijn. De volgende injectie is dan weer vier weken later. Meestal is dit voldoende om de vakantie te overbruggen. Mochten er meer dan vijf weken tussen de injecties zitten, dan is het mogelijk dat u één of meerdere stappen terug moet in dosering. Vervolgens zal er weer wekelijks opgebouwd worden tot de onderhoudsdosering. In de instelfase is het minder wenselijk om de injectie voor meerdere weken uit te stellen.

Ik ga enkele maanden naar het buitenland, kan ik dan immunotherapie krijgen?

Ja, dat kan, mits er een arts (kliniek) in de buurt is die de behandeling kan overnemen. Dit zult u voordat u vertrekt moeten informeren. U krijgt vervolgens documentatie mee betreffende uw medische voorgeschiedenis, lijst met het beloop van de immunotherapie en een recept voor eigen vaccinatie materiaal.

Tijdens de instelfase is het niet mogelijk om voor langere tijd naar het buitenland te vertrekken.

Vragen

Als u na het lezen van deze brochure vragen heeft, kunt u contact opnemen met het Functiecentrum Longfunctie/Allergologie op telefoonnummer (050) 361 29 58.

Aantekeningen